

i hodinu úkonu jakož i udání o tom, jakým způsobem totožnost (identita) osoby té zjištěna byla (§ 81 řádu not.).

III. Právo poplatkové.

Vysvědčení o žití podrobena jsou kolku 50 kr. (pol. saz. 116 a, bb a výn. min. fin. ze dne 25. ledna 1851 č. 8088). Podmínečně osvobozena jsou od poplatku: veškerá vysvědčení o žití těch osob, jimž se od státu obce, veřejných ústavů, soukromých ústavů pensijních a zaopatřovacích ústavů dostává příspěvku na živobytí pod jakýmkoli jménem, nebo jež požívají obročí chudinského, mají-li se prokázati ony okolnosti, na jichž existenci požitky onoho příjmu závisí; dále za účelem vybrání úroků ze státních a dlužních úpisů. V obou případech jsou vysvědčení o žití prostá poplatků jen pro dotyčnou potřebu.

Vysvědčení pracovní viz Dělníci a Vysvědčení.

Vysvědčení učební viz Dělníci.

Vysvědčení úřední.

I. Vysvědčení úřední jest potvrzení, které vydává úřad o jisté skutečnosti ze spisů mu známé. Vysvědčení taková vystavují se v řízení civilním, trestním i správním. I zde nelze jednotlivé druhy vysvědčení úředních dopodrobna vyčísti, jelikož vysvědčení tato mohou prokazovati okolnosti přerozmanité.

1. Řízení civilní.

Za vyhotovení úředního vysvědčení žádají tu strany k tomu účelu, by podán byl jím úplný důkaz dle řádu soudního o jednotlivých okolnostech; ku př. soud knihovní vyhotoviti má úřední vysvědčení o skutečnostech z knih pozemkových a ze sbírky listin k žádosti oněch stran, jež takovýchto potvrzení potřebují ve svých právních záležitostech. (§ 41. nař. ze dne 12. února 1872 č. 5 ř. z.) Zvláštním druhem úředních vysvědčení jsou ona vysvědčení, která se vyhotovují o zákonu v rakouském státu platném a to za tím účelem, aby tuzemci mohli v cizozemsku práv svých se domáhati a hájiti. Takováto vysvědčení vyhotovuje jen ministr spravedlnosti; v nich dlužno určitě vyznačiti onen platný zákon a uvéstí podstatný jeho obsah vlastními slovy zákona, avšak jest se při tom zdržeti všeho vysvětlování a vztahování zákona na určitý případ právní, takže úřadu cizozemskému musí býti ponechána volnost toho, by dle doslovu práva v Rakousku platného a úředním oním vysvědčením potvrzeného zavedl další řízení dle práva cizozemského předepsané (§ 282 pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z.). Majíce vyhotoviti nějaké úřední vysvědčení mějtež soudové a úřadové pravidlem na mysli, zda dotyčná strana o vyhotovení žádající k tomu též legitimována jest; tak ku př. má věřitel pozůstalosti nárok na vystavení úředního vysvědčení o obsahu listiny odevzdací, prokáže-li věrohodně pohledávku svou za pozůstalostí nebo za dědici (rozh. ze dne 31. března 1875 č. 3194, č. 5676 sb. »Gl. Ung.« XIII.); věřitel zástavní jest rovněž oprávněn žádati za vyhotovení úředního vysvědčení o tom, že a které zájmy proti dlužníku vykonány byby, nikoli však o tom, že dlužník exekucemi stíhán jest (§ 63 ř. konk.), jelikož předmětem vysvědčení úředního mohou býti toliko konkrétní skutečnosti, nikoli však důslednosti z určitého stavu plynoucí (rozh. ze dne 13. ledna 1874, č. 263).

2. Řízení trestní.

V řízení trestním upraveny jsou blíže pro více případů podmínky, za kterých se úřední vysvědčení dává a to:

a) zastaveno-li proti určitému obviněnému přípravné vyšetřování, musí se mu k žádosti jeho vyhotoviti úřední vysvědčení o tom, že není tu více nežádného důvodu k jeho dalšímu soudnímu stíhání (§ 110 odst. 2. tr. ř.);

b) nebylo-li při prohlídce domu neb osoby nic podezřelého nalezeno, dlužno účastníku k jeho žádosti vydati o tom úřední vysvědčení (§ 142 odst. 4. tr. ř.);

c) každý soukromý účastník oprávněn jest žádati ku provedení svých soukromoprávních nároků o to, aby mu dáno bylo úřední vysvědčení na základě nálezů o tom, že nález vešel v moc práva (§ 373 tr. ř.);

d) ten, kdo odpykal si nějaký trest, vzhledem k němuž pomíjejí škodlivé následky uvedené v § 10 lit. *d)* *e)* zákona ze dne 15. listopadu 1867, může žádati o vyhotovení úředního vysvědčení při onom soudu, jenž o případu trestním v první stolici byl nalezl, odepřel-li by toho, jest se obrátiti na představený vrchní soud zemský, po případě na nejvyšší dvůr soudní se žádostí v ten smysl vyznívající, že na odpykavším nelpí více žádné škodlivé následky. (§ 11 zák. ze dne 15. listopadu 1867 č. 31 ř. z.)

3. Řízení správní.

V řízení správním vyhotovují se rovněž vysvědčení o určitých skutečnostech prokazatelných z úředních spisů, kterážto vysvědčení bývají označována dle účelu zvláštního, k němuž sloužiti mají, tak ku př. jsou výtahy z matrik v nejširším slova smyslu úředními vyznačeními. Úřední potvrzení o tom, že určitá osoba žije, jest pravidlem nazýváno vysvědčením o žití, o totožnosti nebo o existenci (srv. čl. »Vysvědčení o žití«). Úřední vysvědčení o vykonaném očkování neštovicemi ochrannými známa jsou pod jménem »Vysvědčení očkovací«. Dále jsou vysvědčení úřední o škodách polních, vysvědčení představenstev obecních za účelem nabytí výroby pálenky od daně osvobozené a j. v.

II. Právo poplatkové.

Ve příčině úředních vysvědčení činí zákon poplatkový trojí rozdíl a to:

a) jsou úřední vysvědčení, jež povinnosti poplatkové podléhají bezpodmínečně a musí býti opatřena kolkem 1 zl.; jsou pak to ona úřední vysvědčení, kteráž vyhotovují se v řízení sporném nebo nesporném k žádosti některé strany na potvrzenou určité soudu známé skutečnosti, dále jsou to výtahy a stvrzenky z knih pozemkových, z rejstříku obchodního a společenstevního a pod.;

b) úřední vysvědčení bezpodmínečně od poplatku osvobozená jsou: úřední vysvědčení, vysvědčení očkovací, úřední vysvědčení o mravnosti (zachovalosti) a majetkových poměrech osob ucházejících se o výchovu nalezenců, vysvědčení o pobytu a bydlišti k tomu účelu, aby vydána býti mohla listina cestovní nebo list domovský, veškery výtahy z matrik, kteréž vyhotovují se pro účely vojenské evidence (vým. ze dne 15. července 1878, č. 9036), úřední vysvědčení duchovních správců o tom, že odmítli předsevzítí ohlášky nebo oddavky (vým. min. fin. ze dne 28. prosince 1868 č. 37.375), dále výtahy, které vyžádány jsou na soudech trestních, veškera úřední vysvědčení, jež mají býti vyhotovena dle předpisů zákona a řízení trestního [srv. svrchu I., 2 *a)* — *d)*], vysvěd-

čení služební a vysvědčení o chování zapisovaná úředně do knížek cestovních nebo do knížek služebních a j. v.;

c) úřední vysvědčení podmíněčně od poplatku osvobozená jsou ona, jež upotřebena jsou k tomu účelu, k jakému bylo o jich vyhotovení žádáno. Sem počítati jest úřední vysvědčení, o která požádají veřejné orgány neb úřady ze všeobecných nebo místních zdravotních ohledů nebo vůbec k nějaké úřední potřebě; úřední vysvědčení o existenci oněch okolností, jimiž podmíněno jest požívání určitého příspěvku na výživu nebo nějakého chudinského obročí; dále vysvědčení o existenci osoby za tím účelem, by mohla vybrati si úroky ze státních úpisů dlužných; výtahy z matrik, o něž diplomatickou cestou cizozemské úřady požádají, je-li šetřeno v onom státu reciprocity, pokud se oněch výtahů v cizozemsku užije a t. d.

Vyšetřování přípravné (v řízení trestním).

I. Účel a cíl přípravného vyšetřování.

Účelem přípravného vyšetřování jest podrobiti předběžnému prozkoumání obvinění, které bylo proti určité osobě vzneseno z nějakého činu trestního, a celý věcný podklad objasniti potud, pokud potřebí jest zjistiti ony momenty, jež způsobilými jsou vlivem svým buďto řízení trestní zastaviti nebo připraviti dání ve stav obžalovanosti a vedení důkazů v přelíčení hlavním (§ 91 tr. ř.). Účelem vyšetřování přípravného není úplně sebrati materiál potřebný k rozsouzení určitého případu trestního a tak je připraviti, že by nebylo lze více nadíti se lepšího osvětlení, nýbrž účel onen k tomu se nese, by opatřena byla jen látka k obžalobě dle domnění účinné. Účel tento zahrnuje v sobě tudíž shledání potřebné látky a pojištění její ku potřebě v řízení hlavním. Odtud vyplývají tyto zásady:

1. Vyšetřování přípravné zabírá vše to, co uvážiti má žalobce vznášeje obžalobu, totiž odnáší se k nepochybnému bytí objektivního podkladu skutkového, k důkazům o pachatelství a ku případným důvodům omluvným toho, jenž obžalován býti má.

2. Způsob pátrání má býti veden jen tak, aby se pravda zjistila ohledně všech bodů obvinění, pokud toho třeba. Při tom může ovšem výsledek vésti k důvodnému přesvědčení, že v daném případě není tu látky potřebné k působivé obžalobě.

3. Trvání přípravného vyšetřování nemusí zabratí nutně takovou dobu, až by se vyšetřily všechny prameny poznání, nýbrž jen potud, až se účelu dosáhne nebo důvodně musí býti pokládáno, že účelu toho dosíci nelze, ježto potřebné látky není. Postačí tedy bráti se za oněmi okolnostmi, na jichž základě lze vznést obžalobu s pravděpodobným výsledkem. Nesmí se však přehlédnouti, že k účelu tomuto nestačí pohotovost průvodních prostředků jen dle zdání dostatečných, nýbrž že žádati se musí i jakási jistota proti vyskytnutí se odvodních prostředků.

4. O výsledcích pátrání dlužno sepsati protokoly, aby bylo lze přehlédnouti počet pramenů a cenu jejich.

5. Předměty k pátrání sloužící, jako listiny, nástroje, jakož i věci zločinem zplozené musí být vzaty v uschování soudní a učiněna pečlivá opatření, aby průkaz o jich totožnosti podán býti mohl.

6. Pojistiti jest přítomnost (dostavení se) toho, kdo obžalován býti má, při hlavním přelíčení.

7. Sluší tedy účel přípravného vyšetřování v tom spatřovati, by jím postaráno bylo o zjednodušení řízení trestního, jmenovitě však o to, aby